

være det, rummer den mange nye brikker til et troværdigt portræt af mennesket og politikeren J. B. S. Estrup. Biografisk set har det ellers været hans kranke skæbne enten at blive portrætteret som en stivnakket, ærkereaktionær godsejerstype, som ufølsomt stillede sig i vejen for de gode kræfter i dansk politik, eller at blive gjort til genstand for den mest kvalmende heltegyldelse som hos K. G. Brøndsted, Th. Thaulow og Ole Kiøllerich. I begge tilfælde er det svært at få øje på det komplicerede menneske bag skræmmel eller glansbilledet. Det er derfor sanelende og befriende her at møde en Estrup, hvis svaghed og styrke anskueliggøres i det daglige politiske spil, som er bogens genstand. Oven i købet beskrevet af en historiker, hvis eget politiske ståsted må formodes at ligge fjernt fra konsejlspræsidentens. Dermed er der tilvejebragt et godt og sobert udgangspunkt for den moderne Estrup-biografi, som vi stadig mangler. – Men i vor biografiglade tid kommer vi vel næppe til længe at vente forgæves på en sådan.

Knud J. V. Jespersen

Sten Nicolaisen: *Dansk industri i 1800-tallet. Produktion og mennesker.* (Industrirådet, 1987). 142 s.

Denne grundbog er den første af en serie bøger, der tilsammen skal berette om industriens udvikling fra omkring år 1800 til idag, og herunder belyse industriarbejderens arbejdsforhold og levevilkår. Det er planlagt, at serien skal bestå af grundbøger, lærervejledninger og kildesamlinger, herunder også opgaveark, der skulle være »lige til at fotokopiere«. Bag den omfattende udgivelse står Industrirådet, der vel nok har taget den opgave op som et svar på det undervisningsmateriale, som skolerne

kan modtage fra arbejderbevægelsens mange organer. Med andre ord foregår der således på det nærmeste en »lærebogskrig« mellem organisationerne. Desværre er det ikke sådan, at de krigsførendes »våben« direkte kan sammenlignes, dertil er de nemlig alt for forskellige.

For faghistorikeren, er der naturligvis ikke meget at hente i den lille bog. Derimod er det nok så interessant at se, hvordan faghistorikernes fremstillinger bliver »klippet til« for at passe i en lærebogsfremstilling.

Grundbogen består af to dele, dels en fremstilling og dels kilder. Læseren kan straks se forskel, idet kilderne er trykt på farvet baggrund. Hertil kommer, at nogle navne er skrevet med kursiv. Det betyder, at der kan hentes yderligere oplysninger i et lille leksikon sidst i bogen.

Det hele er naturligvis nydeligt sat op, krydret med gode billeder og illustrerende tabeller. Men, det er påfaldende, at der ikke slutes af med en litteraturliste. Det er svært at sige, hvad man skal mene om, at interesseorganisationerne har kastet sig ud i lærebogsmarkedet – oven i købet til dumpingpriser. Givet er det imidlertid, at lærerne nødvendigvis må være aldeles uafhængige af sådanne initiativer – ellers kan det nemt udvikle sig til noget ganske uoverskueligt.

Henrik Fode

Henning Hecht og Torben A. Vestergaard (red.): *Portrætter af dansk fiskeri. Dansk Fiskeriforening 1887-1987.* (Dansk Fiskeriforening, 1987). 166 s., 150,- kr.

Bogen er udgivet i anledning af en af de store fiskeriforeningers jubilæer, men opgaven er grebet lidt uhøjtideligt og utraditionelt an, hvad der ellers ikke